

Protokoll fra møte i Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr NIFES, torsdag 8.september 2005, kl. 10.00-15.00

Deltakere:

Fra Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr

Anne-Katrine Haldorsen (leder), Marit Aursand, Marc Berntssen, Aksel Bernhoft, Gro-Ingunn Hemre, Bjørn M. Jenssen, Magny Thomassen

Forfall: Harald Volden

Fra sekretariatet til VKM:

Koordinator for faggruppe 6, Anne Finstad (Ref.)

Forkortelser benyttet i protokollen:

FG6 Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr

1. Velkommen, registrering av eventuelle fravær og habilitet

Leder ønsket velkommen til møtet i faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr. Ingen erklærte seg inhabile på dette møtet.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent.

3. Presentasjon av nytt medlem og kort orientering om andre nye medlemmer i VKM

Bjørn M. Jenssen har blitt tatt opp som nytt medlem i faggruppen. Han er utdannet zoofysiolog, er professor ved NTNU, underviser i økotoksikologi og jobber i hovedsak med effekter av organiske miljøgifter på marine dyr.

Koordinator orienterte om at Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har gjennomført suppleringsrunden der det har blitt søkt etter tilleggskompetanse til seks av de åtte faggruppene innen spesifikke fagområder. Behovet for supplerings av VKM ble utlyst våren 2005. Det var 24 søkere, og av disse er det oppnevnt 11 nye medlemmer til faggruppene. Koordinator orienterte hvem disse 11 nye medlemmene er og i hvilke faggrupper de er oppnevnt.

4. Kort orientering fra de viktigste sakene fra møte i hovedkomiteen 24.mai

Nestleder i faggruppen orienterte kort om de viktigste sakene for faggruppe 6 fra møtet i hovedkomiteen 24.mai.

Sak 4 "Helse- og miljøvurdering knyttet til antibiotikaresistensgener i GMO"

Her kom det frem at hovedkomiteen ønsker et tidsperspektiv på minimum 3 måneder når det skal gjøres fullstendige risikovurderinger. Ønskelig tid er imidlertid minst 6 måneder, avhengig av sakens størrelse og kompleksitet.

Sak 5 "Helhetssyn på fisk"

Nestleder i faggruppe 6 sitter som medlem i ad hoc gruppen som ser på helhetssyn på fisk. Ad hoc gruppen skal ha sitt første utkast til hovedkomiteen på møtet 11.oktober. Mer om denne saken under punkt 7.

Sak 7 "Utvikling av generelle eksponeringsmodellverktøy"

En arbeidsgruppe bestående av ett medlem fra hver faggruppe skal kartlegge hva som finnes av modelleringsverktøy aktuelle for de ulike faggruppene samt vurdere kvaliteten på disse. Samt undersøke behovene for modellering som verktøy i de ulike faggruppene (hva kan modellene brukes til, hvilke mål har de og hva vil effekten av å benytte de være). Arbeidsgruppen hadde sitt første møte 30.mai. Mer om denne saken under punkt 7.

De andre sakene fra møtet i hovedkomiteen ble det kort bare orientert om, da noen av disse sakene ikke direkte berørte faggruppe 6.

5. Saker som ble behandlet på møtet

Bruk av krill i dyrefôr

I bestillingen "Vurdering av maksimumsgrenser for kadmium og fluor i fôrvarer" (dok. 05/606-1) fra Mattilsynet gjenstår det to spørsmål som faggruppen ikke har besvart. Det gjenstår blant annet å besvare:

"Fluor kan gi skader hos husdyr om det tilføres i store doser. Mattilsynet ber om at bruken av krillmjøl til ulike dyrearter blir vurdert"

Det har vært litt uklart hva Mattilsynet ønsker her. Om det er en fullstendig risikovurdering av krillmjøl som fôrvarer – i så fall er det mange andre komponenter enn fluor som må vurderes og dermed en relativ stor oppgave. Mattilsynet har derfor blitt kontaktet av ett medlem fra faggruppen for å avklare hva som faktisk ønskes. Mattilsynet har presisert at de kun ønsker en vurdering av fluor i krill

Vedtak:

Ett medlem i faggruppen skriver et forslag der man kun tar for seg fluor til ulike dyrearter. Siden faggruppen allerede har kommet med en kommentar vedrørende krill og bruken av dette i fiskefôr (dokument 05/606-3) refereres det til denne i tillegg til at man nevner andre terrestriske dyrearter. Uttalelsen ferdigstilles og sendes på elektroniske høring til medlemmene. Uttalelsen skal sendes Mattilsynet innen 1.oktober.

Bioprotein

Faggruppe 6 har mottatt en bestilling fra Mattilsynet (dok.05/608-1) om å vurdere nye data vedrørende Bioprotein. Bioprotein produsert av bakterier som utnytter naturgass har vært godkjent i EU som proteinfôrmiddel til svin opptil 60 kg, kalv, og laks siden 1995. Produktet og produksjonsmåten er utviklet i Danmark, men har siden blitt kjøpt opp av norske interesser. Statoil og DuPont er i dag eiere av selskapet Norferm AS, som produserer proteinet i et produksjonsanlegg på Tjeldbergodden. Norferm AS er den eneste produsenten i verden av denne type produkt og produserer i størrelsesorden 10 000 tonn i året.

I 1999 ble det søkt om å utvide bruksområde for det godkjente bioproteinproduktet til også å gjelde smågris, slaktegris, slaktekylling og kjæledyr. Det ble i denne forbindelse stilt spørsmål ved en immunologisk reaksjon i forsøksdyrene. I EUs vitenskapskomité (SCAN) sin vurdering fra 2001 av dette og andre forsøk som var blitt sendt inn samtidig, står det at de patologiske forandringene i immunsystemet ikke er forklart på en tilfredsstillende måte. Det ble anbefalt at den tidligere godkjenningen trekkes tilbake. Kommisjonen valgte på tross av denne uttalelsen å opprettholde godkjenningen som gjelder pr i dag. Det er imidlertid svært uklart hva disse biologiske forandringene betyr og om de har noen betydning overhodet. Veterinærinstituttet har vurdert dokumentasjonen i

saken i 2000 og 2003 og har ikke kunnet konkludere mht de observerte effektene. Norferm AS har som følge av vurderingen i 2000 utført enda flere forsøk og disse er nå blitt vurdert av EFSA.

I lys av den politiske viktigheten av denne saken har Mattilsynet et behov for at Vitenskapskomiteen for mattrygghet utfører en fullstendig risikovurdering av hvilken risiko det er å benytte Bioprotein som føremiddel (for både de allerede godkjente og de søkte bruksområdene) på grunnlag av de vedlagte dokumentene. Mattilsynet ber om at vurderingen skrives på engelsk.

Tidsrammen er 15.desember. Det kom innspill fra faggruppemedlemmene at de synes dette var en kort frist, med hensyn til sakens omfang og viktighet ønskes det at koordinator forhører seg med Mattilsynet om det var mulig å flytte fristen til 1.februar.

Vedtak:

Det ble foreslått at man nedsetter en egen arbeidsgruppe som tar for seg denne saken. Faggruppen ønsket også å trekke inn eksterne eksperter til å sitte i denne arbeidsgruppen. Deriblant immunologer og noen med fermenteringskompetanse. Faggruppemedlemmer ble oppfordret til å ta kontakt med eksterne eksperter som de trodde kunne være aktuelle. Det vil bli arbeidet med å få en arbeidsgruppe på plass så fort som mulig.

Koordinator forhører seg med Mattilsynet om det er mulig å forlenge fristen til 1.februar 2006.

Høringsuttalelse

EFSA's Feedap panel har på høring et dokument vedrørende "Assessing the efficacy and safety of silage additives". Bakgrunnen for dokumentet er at EC 1831/2003 for tilsetninger til bruk i dyrefôr inkluderer ensilasje tilsetninger som ikke tidligere var inkludert i 70/524/EEC. Ingen spesielle retningslinjer for vurdering av ensilasje tilsetninger eksisterer. EFSA har derfor blitt forespurt å gi teknisk assistanse til kommisjonen ved å lage retningslinjer (guidelines) vedrørende effekten og sikkerheten til ensilasje tilsetninger. Dette arbeidsdokumentet fra EFSA er nå på høring og høringsfristen er allerede den 15.september.

Vedtak:

Ingen av faggruppemedlemmene syntes at de kjente til dette fagområdet godt nok til å kunne bedømme arbeidsdokumentet fra EFSA's Feedap panel. Det ble imidlertid påpekt at fisk i liten grad er dekket. Faggruppen ønsket derfor at noen med mer kompetanse på området leste igjennom arbeidsdokumentet. Det kom frem ett par navn som koordinator skal ta kontakt med.

6. Saker til orientering

I bestillingen "Vurdering av maksimumsgrenser for kadmium og flour i fôrvarer" (dok. 05/606-1) fra Mattilsynet gjenstår det også å svare på spørsmålet: "Mattilsynet ber om at det gjøres en vurdering av betydningen av en økning av kadmium grensen, foreslått av FEFAC, for anvendelse av biprodukter til fiskeensilasje som skal brukes til fôr.

Faggruppen har spurt en med kompetanse på dette området ved UMB om å besvare dette spørsmålet for faggruppen. Vurderingen vil foreligge slik at besvarelsen til Mattilsynet kan leveres til fristen 1.oktober.

7. Ad hoc grupper / undergrupper eller lignende

- Utvikling av generelle eksponeringsmodellverktøy

Det første møtet i arbeidsgruppen som skal se på utvikling av generelle eksponeringsmodellverktøy ble avholdt 30. mai. Arbeidsgruppen har sendt en forespørsel til alle faggruppene i VKM der de bes om å besvare følgende spørsmål.

1) Faggruppen bes utrede hvilke databaser/datakilder aktuelle ved bruk i eksponeringsmodeller som finnes innenfor de akademiske miljøene som faggruppen har tilgang til og beskrive disse kort.

- 2) Faggruppen bes kartlegge hva som finnes av modelleringsverktøy i sine respektive miljøer.
- 3) Faggruppen bes avdekke behov for modeller som kan trenes for risikovurderinger foretatt i faggruppen.
- 4) Faggruppene bes også, så langt som mulig, vurdere kvaliteten på modellene (styrke/svakheter), redegjøre for hva modellene kan brukes til, hvilke mål de har og hva effekten vil være å benytte seg av de ulike modellene.

Fristen for å besvare disse spørsmålene var opprinnelig 15.september. De ulike faggruppene i VKM har imidlertid ikke hatt tid eller anledning til å rekke denne fristen. Det skal derfor avklares om fristen kan forlenges til midten av oktober.

Medlemmene ble oppfordret til å komme med innspill på områder de kjente til bruk av slike modeller, men de fleste medlemmene i faggruppen hadde liten kjennskap til dette området. Ett medlem skulle på konferanse knyttet til risikomodellering og skulle komme med innspill fra denne konferansen.

Vedtak:

Koordinator undersøker ny frist med leder av arbeidsgruppen på eksponeringsmodellverktøy. Medlemmene kommer med innspill på de områdene de kjenner til.

- Helhetssyn på fisk

Et medlem i FG6 sitter i ad hoc gruppen som ser på helhetssyn på fisk. Det ble orientert om arbeidet i ad hoc gruppen. Det meste av skrivearbeidet er nå gjort. Medlemmet fra FG6 har vært ansvarlig med å skrive et kapittel om førets betydning for oppdrettsfisk. Utkastet til dette kapitlet ble gjennomgått og det kom inn en del innspill fra de øvrige medlemmene i faggruppen.

- Fôr til pelsdyr

Ett medlem i faggruppe 6 har deltatt i arbeidsgruppen som har gjort en vurdering av faren for spredning av fiskesykdommer ved bruk av dødfiskensilasje uten varmebehandling og /eller uensilerte biprodukter i pelsdyrfôr. Utkast til rapport er nå ferdig fra arbeidsgruppen og medlemmet fra FG6 gikk gjennom rapporten. Det kom inn noen innspill fra FG6 som skulle viderefremmes til arbeidsgruppen.

8. Møter o.a av felles interesse

Det ble påmint om risikoanalysekurset som skal holdes i regi av VKM 19.september

9. Eventuelt- Habilitetsskjema og CV

Habilitetsskjemaer og CV skal fylles ut og sendes sekretariatet. Koordinator sender en påminnelse om dette til de enkelte medlemmene.

10. Fastsettelse av nye møtedatoer

Det ble bestemt av det neste møtet i faggruppe 6 vil bli i Oslo 8.desember. Det vil etter møtet bli middag for alle medlemmene i faggruppen.